

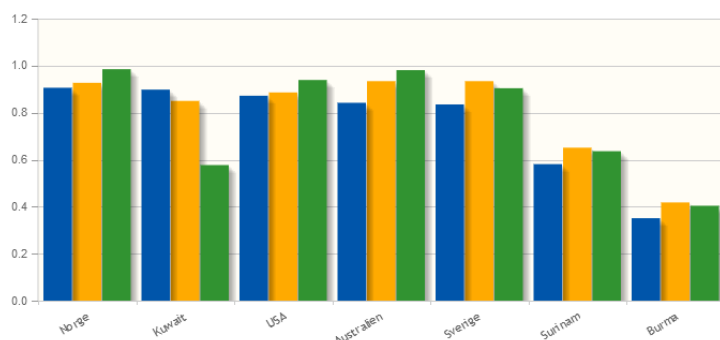
INTRESSANT FAKTA OM VÅR OMVÄRLD KOPPLAT TILL SKOLANS KURS- OCH ÄMNESPLANER

Bild: [Lusi](#)

Samband mellan BNP, utbildningsnivå och förväntad livslängd

Version: 1.00

GEOGRAFISKA BEGREPP OCH VERKTYG

Målgrupp: Grundskolans senare år, år 8-9

Tid: Ca 120 min

Form: Genomgång av läraren varefter eleverna arbetar med frågor som de besvarar med hjälp av factlab.

Redovisningssätt: Avslutas med diskussion i helklass.

Material och verktyg: Tillgång till datorer, Internet och projektor.

Pedagog: Kenny Kvarnström So-pedagog

Beskrivning och syfte

Den här lektionen går ut på att belägga ett antagande om att det finns ett samband mellan BNP, utbildningsnivå och förväntad livslängd. Lektionen ska mynna ut i att eleverna blir bekanta med begreppet HDI som är en sammanvägning av dessa tre värden.

Syftet är att eleverna ska utveckla sin förmåga att göra geografiska analyser av omvärlden och värdera resultaten med hjälp av geografiska källor. Samt att de ska kunna använda geografiska begrepp.

VAD SÄGER KURS- OCH ÄMNESPLANEN?

Lgr 11

Centralt innehåll:

- Metoder för att samla in, bearbeta, värdera och presentera geografiska data, till exempel om klimat, hälsa och handel, med hjälp av kartor, geografiska informationssystem (GIS) och geografiska verktyg som finns tillgängliga på Internet, till exempel satellitbilder.
- Centrala ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.
- Förekomst av och orsaker till fattigdom och ohälsa i olika delar av världen.

Tänk på att statistik i allmänhet och factlab i synnerhet inte presenterar några teorier eller slutsatser, **bara fakta**. Det är upp till Dig att söka, laborera och dra egna slutsatser och då få nytt perspektiv på dina "egna sanningar".

GÖR SÅ HÄR:

1. Genomgång där du går igenom viktiga begrepp och att det finns ett samband mellan dem.
2. Dela ut arbetsuppgiften som finns nedan.
3. Avsluta med diskussion i helklass där begreppet HDI presenteras. Här ska även orsaker diskuteras samt källornas användbarhet och trovärdighet värderas.

GENOMGÅNG

1. Börja med att gå igenom begreppen BNP, utbildningsnivå, förväntad livslängd och utvecklingsindex.
2. Förklara för eleverna att det finns ett samband mellan dessa begrepp, men presentera inte hur detta samband ser ut.

[Klicka här för info om begreppen](#)

ARBETSUPPGIFTER

1. Den första uppgiften går ut på att eleverna ska bli bekanta med hur factlab fungerar och hur de kan hitta och sortera statistik med hjälp av verktyget.

[Klicka här för att se en instruktionsfilm](#)

Nu bör eleverna kunna svara på dessa frågor

- a) Vilket land har lägst BNP?
- b) Vilket land har högst BNP?
- c) Vilket land har lägst förväntad livslängd?
- d) Vilket land har högst förväntad livslängd?
- e) Vilket land har lägst utbildningsdata?
- f) Vilket land har högst utbildningsdata?

2. Den andra uppgiften går ut på att upptäcka och förstå sambandet mellan dessa begrepp.

[Klicka för att komma till bokmärke med mina förvalda länder](#)

[Klicka för att se en instruktion om hur man kan se samband](#)

Med hjälp av instruktionerna bör eleverna kunna svara på dessa frågor.

- a) Beskriv vilket samband du kan se mellan BNP, förväntad livslängd och utbildningsdata?
- b) Ge två exempel på länder som bekräftar sambandet.
- c) Ge två exempel på länder som avviker från sambandet.

AVSLUTANDE DISKUSSION

Diskussionen går ut på att diskutera sambandet, hitta orsaker till det och diskutera källorna.

1. Börja med att sortera ut topp 10 och botten 10.

[Klicka här för att se en instruktion om hur du sorterar](#)

2. Diskutera vilka delar av världen toppen respektive botten kommer ifrån.
3. Vilka geografiska, historiska och politiska orsaker kan eleverna komma på till att det ser ut som det gör?
4. Avsluta med en diskussion om källornas trovärdighet och användbarhet. Till exempel
 - Vart kommer faktan ifrån?
 - Är det en trovärdig organisation?
 - Varför vill man ranka länder i ett HDI index?
 - Vad kan man använda indexet till?

Tänk på att statistik i allmänhet och factlab i synnerhet inte presenterar några teorier eller slutsatser, **bara fakta**. Det är upp till Dig att söka, laborera och dra egna slutsatser och då få nytt perspektiv på dina "egna sanningar".

Om du har synpunkter eller frågor gällande factlab lektioner så är du välkommen att kontakta oss på adressen: factlab@so-rummet.se